

A

E.M.N. MUZEUM
KÖNYVTÁRÁBÓL

BÁNYÁSZ

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár 1/4 évre 80 fill. (10.000 K)
Egyes szám ára 16 fillér. (2000 K.)

Nincs kitérés a bányamunkásság kívánságai elől.

A magyar bányamunkásság — szövetségünk kezdeményezésére indított — akciója, amely a munkásság gazdasági helyzetének megjavítására irányul, még mindig nincs elintézve. A bányavállalatok a munkásság által átnyújtott beadványokra mindezideig érdemleges választ nem adtak. Tudomásunk szerint a vállalatok foglalkoztak a kérdéssel, azonban határozott állást nem foglaltak, bár egyes vállalatok különféle formákban igyekeztek kitérni a beadványban foglalt kérdések elintézésére elől, azonban végleges elhatározásukat mindezideig sem szövetségünkkel, sem a telepek munkásságával nem közölték.

A bányamunkások, amikor ezen beadványukat benyújtották, azzal az elgondolással voltak, hogy a megkezdett téli szénkonjunkturával kapcsolatosan keresetük némi emelkedését biztosítsák. Tisztában vannak azzal, hogy ennek a kérdésnek az elintézése csakis a jobb konjunktúra tartama alatt lehetséges és amennyiben ez most elintézését nem nyer, úgy akkor ismét el vannak ütve egy hosszabb időre keresetük megjavításától.

Lapunkban, cikksorozatok és pontos hivatalos statisztikai adatok alapján bizonyítottuk a munkásság kérésének a jogosságát, kimutattuk, hogy a bányamunkásság helyzete az utóbbi időkben mennyivel leromlott, ennél fogva lehetetlen állapot a munkásságot továbbra is ebben az állapotban tartani. A vállalatok által hangoztatott azon kifogásokkal szemben, amelyek szerint a bányavállalatok és a munkásság között történt megállapodások és bérrendezések alkalmával fennállott élelmiszer és közszükségleti cikkek árai közötti különbség, amely a vállalatok szerint olcsóbbodást mutat, nem helytálló. Nem helytálló nevezetesen azért, mert amikor ezen megégyezések kötöttek, akkor rendes munka üzem mellett, sőt fokozott üzemmenetek mellett kötöttek, ezzel szemben az utóbbi években ugyanezen feltételek mellett a leredukált munkanapok miatt leromlott keresetekből voltak kénytelenek minden szükségletüket fűdözni.

Nem helytálló a vállalatoknak azon kifogása sem, amely szerint a leredukált üzemnapok miatt a vállalatoknak ugyan olyan veszteségeik voltak, mint a munkásságnak. Nem pedig azért,

mert a vállalatok, a leredukált üzemnapok következtében tettemes üzemköltség megtakarítása következtében nincsenek kitéve ugyanannak a veszteségnek, mint a munkásság. Továbbá a jobb konjunktúra beálta alkalmával az üzemnek a fokozása is pótolja azt a veszteséget, amelyet a redukciók alkalmával szenvedtek. Ezzel szemben a munkásságnak az üzemredukciók következtében előállott szünnapokon csaknem ugyanaz a költsége van meg, mint a rendes munkanapokon, ezzel szemben ezen napokra keresete nincs, mert hiszen nem igen találhat a munkás a bizonytalan időben reá eső heti 1-2 sőt néha 3 napi szünnapokra, amelyek nem egymás után következnek, külön munkát.

Ezért nem helytálló a vállalatoknak az az ellenvetése sem a munkásság kívánságaival szemben, amely szerint ugyanakkor, amikor jobb konjunktúra van, a munkásság is a több munkanap és munkaalkalom következtében több keresetet ér el és ezzel pótolva van a rosszabb munkaviszonyban ért veszteségek ellenében. Mert a munkás a jobb munkakonjunktúra alkalmával is csak annyi keresetet ér el, hogy abból a napi szükséges cikkeket tudja elő teremteni, arra azonban, hogy a jobb konjunkturával ugyancsak együtt járó téli időjárás következtében szükséges egy a ruházat, mint egyéb szükségleteknek a beszerzését is fűdözni tudja, erre már a keresete nem elegendő.

Fennáll ezután még az üzemredukció alkalmával elvesztett munkanapok következtében leromlott keresete miatt összegyűlt adóságainak a törlesztése, amit egyáltalán képtelen előteremteni, vagyis fűdözni, ennek azután rendszerint az a következménye, hogy az ismételt bekövetkező szünnapokban újabb hitelt szerezni képtelen. Mint-hogy mindenkinek élni kell, ennél fogva a bányász elsősorban adóságait igyekszik rendezni, hogy azután később újabb hitelt tudjon kapni, ebből kifolyólag azután nem tudja ellátni sem saját magát, sem családját a szükséges téli ruházattal.

A vállalatoknak ezen hallgatása taktikázás és arra irányul, hogy az időt kihúzzák s ez által kibujjanak a munkásság kívánságainak teljesítése alul. A legnagyobb lelketlenség a mai néhez időkben ezen kívánságok elől el-

zárkózni s amennyiben a legrövidebb időn belül a vállalatok nem teljesítik a munkásság ezen szerény kívánságait, úgy a legerélyesebb kormánybeavatkozást követelünk. Hasson oda a kormány, hogy ezen áldatlan állapotok végre rendezést nyerjenek.

A kormányzatnak a legsürgősebben kell beleavatkozni a szénbányászatban dúló viasz állapotokba. — Egyrészt meg kell akadályozni az országba óriási nagy tömegben bejövő külföldi szén szállítását, ne engedjenek be több külföldi szenet, mint amennyire az országnak tényleg szüksége van és egyúttal kötelezzék a magyar ipari és mezőgazdasági nagy szénfogyasztókat, hogy elsősorban csakis kizárólag magyar szenet használhassanak és csak annyi idegen szenet szabadon felhasználni, mint amelyet a magyar szénbányászat nem tud fűdözni. Ugyanezt kell alkalmazni a házi tüzelésnél is.

Ezt a kérdést a kormánynak a leg-radikálisabban kell kezelni, mert sokkal fontosabb országos érdek az, hogy a magyar bányáiparban foglalkoztatott bányamunkásság tízezrei emberhez méltó életmódot tudjon folytatni és ezáltal az ország nemzetgazdaságát fel-lendíteni, mint egy pár bankember és szénnagykereskedő profitját biztosítani.

Szociális szempontból ugyancsak a legfontosabb országos érdek, hogy a munkásság sérelmei rendezést nyerjenek és ezen rendezések ne áldatlan harcok árán történjenek, hanem a megértés alapján. Ezért kell a kormánynak addig, míg ezen keserűségek ki nem fakadnak odaállni és hatalmi súlyával a békés munkálkodást biztosítani.

Nagy nemzeti veszteségektől lehet megóvni az országot ezen beavatkozások árán és nagy nemzetgazdasági eredményeket mutathatunk ki, ha a kormányintézkedés a megértés és az igazság erejével odaáll és igyekszik biztosítani egyrészt a bányáipar fejlődését, másrészt pedig a magyar bányáiparban foglalkoztatott munkásság gazdasági jólétét.

A magyar bányamunkásság, amely becsülettel kivette a részét az ország gazdasági életének helyreállításában joggal elvárja úgy a társadalomtól, mint az ország kormányzatától, hogy ugyanolyan odaadással, mint amely odaadást

a munkásság tanusított, ugyanolyan jóakarattal kezeljék a munkásság ügyeit. Elvárja, hogy a kormányzat a legsürgősebben egyúttal a legerélyesebben az ország nemzetgazdasága szempontjából a munkásság oldalára áll és a vállalatokat, amennyiben ezek profit mohóságuktól nem tudnák megérteni, úgy hatalmi súlyával fogja ezen megértésre kényszeríteni. Amennyiben mindezen sürgetések dacára sem történik intézkedés, a munkásság megfogja találni a módját, amellyel ügye elintézését nyer.

Szövetségünk ezen akciójának a megindításával csaknem egyidejűleg más oldalról is terjesztettek be egyes telepeken memorandumokat, amelyeket az egyes vállalatok elutasítottak, mint teljesíthetlent. Nevezetesen a jelzett memorandumokban oly kikötések voltak, amelyek a mai viszonyok között nemhogy a vállalatok részéről teljesíthetetlenek, hanem a munkásság szempontjából sem kívánatosak. Nevezetesen a minimális bérnek a megállapítása.

Mindaddig, amíg törvényhozási uton nincs biztosítva a munkásság létminimuma és annak feltételei, mindaddig lehetetlen minimális bérekről beszélni, mert ez állandó tápot nyújt a munkásság között az elégedetlenségre, de egyúttal eszközt ad a vállalatoknak is a kezébe, a munkássággal szemben.

Ugyanis a vállalatok a minimális bérekhez bizonyos megállapított termelési kötelezettséget állítanak szemben, amelyet, tekintve a bányáipar sokoldalúságát, lehetetlen előre kikötni, mert a bányáiparban ugyyszólván óráról-órára változik a munkahely minősége és ezáltal a tisztviselői, altiszt, illetve felügyelői személyzet szeszélyének van a munkás kitéve.

Ennélfogva mi a magunk részéről az ilyen lehetetlen és helytelen megállapításokhoz nem ragaszkodunk, sőt az ilyenek forszirozására kaphatók nem vagyunk, azonban az általunk benyújtott kívánságok, amelyek a munkásság gazdasági helyzetének a megjavítását van hivatva biztosítani, ennek az érdekében nem riadunk vissza az eszközök alkalmazásától, mert tudjuk azt, hogy ez nem csupán csak a bányászoknak egyedül, hanem az egész ország és társadalom érdeke. Ezt jegezzék meg.

Óvás és figyelmeztetés!

címmel közöl cikket dr. Györki Imre orszgyűlési képviselő a „Bányamunkás” október 30-iki számában a Bányamunkás-otthon r.t. ellen indított akciónkkal kapcsolatosan, amelyből világosan kiérzik a tendencia és az ideges kapkodás. A cikkből arra lehet következtetni, hogy már az ügyvéd is kénytelen bevallani a pör részükről való elvesztését. De gondolván, még egy kísérletet teszünk, hátha sikerül egy pár embert rábírnunk arra, hogy vonja vissza a pört. Ezzel azután kettős célt sikerül elérni, egyik, hogy ő továbbra is igazgatósági tag maradhat, a másik pedig, ami ennél is nagyobb, a bizalom megerősödik iránta és így esetleg még egy cikluson keresztül biztosítva lesz a mandátuma.

A cikkből nem lehet másképp következtetni, miután azt állítja, hogy csak pörvesztés lehet a vége és akkor nagyon sajnálná az elvtársakat, hogy olyan busás perköltségeket kell majd fizetni. Itt ugylátszik önmagukra gondolnak, mert hiszen neki, mint jogásznak tudnia kell, hogy felperesek jogi képviselőjükként milyen megállapodást kötöttek. Bélyegilletékről már azért sem lehet szó, miután szegénységi alapon folyik a pör.

Azt írja továbbá a képviselő ur, hogy ők mindig őszinték voltak a munkássággal szemben. Talán nem fog ártani, hogy ha arra a nagy őszinteségre és szeretetre ez alkalommal egy kissé reámutatunk.

A tatabányai bányamunkások 1925. évi február havában tíz hetes harcot vívtak. — Ezzel függ össze egy kis eset, amely az őszinteségek, de főképen a szeretet megnyilvánulásai közé tartozik. A bányamunkások szövetsége abban az időben óriási összeget fizetett ki sztrajkszegély címén a tatabányai munkásság között. — Amikor a harcnak vége lett, felszólítást kaptak a munkások, hogy most már mindenki fizesse meg a hátralékos járulékot és aki még nem tag, az pedig haladéktalanul iratkozzon be a szervezetbe, mert ellenkező esetben a fogyasztási „szövetkezethöz” élvezett hitelt vissza kell fizetni.

Persze, hogy a munkásság legnagyobb része nem volt képes sem belépni, sem pedig a járulékot fizetni, mert hiszen tíz hétig nem keresett semmit és így a segély mellett úgy eladósodott, hogy legtöbbje még ma is azt törleszti.

Igy indultak meg a pörök számai a védetlen munkásokkal szemben, amely pöröknek a jogi képviselője dr. Györki Imre volt. A pöröket meg is nyerte a tatabányai járásbíró-ságon, amely bíróság azután utasította a tatabányai igazgatóságot, hogy a peresített összegeket az ügyvédi költségekkel együtt vonja le.

Hozzá tartozik még az esethez az is, hogy a pert nem a bányamunkás szövetség nevében, hanem az általános fogyasztási szövetkezet nevében folytatták le, akkor amikor a munkásság az ismert szanálás folytán a legnagyobb nyomorban volt.

Igy néz ki Györkiék szeretete a munkásság iránt akkor, amikor az érdekek úgy kívánják, most pedig megnyugtadjuk a cikk íróit, hogy nagyon jól tudják azon munkástársak, akik pört indítottak, hogy mit cselekszenek és nem szorulnak a folytonos figyelmeztetésre, pláne nem olyanokra, amelyből csak a cikk íróknak lehet busás hasznuk, várják meg tehát a végét és had lássuk hát, hogy kinek van igaza.

Szövetségünk küldöttsége a Kossuth szobor leleplezésénél.

Egész Magyarország nagy ünnepi keretek mellett leplezte le Kossuth Lajos gyönyörű szobrát november 6-án Budapest székesfővárosában. A szoborleleplezés igazán inpozáns keretek közt folyt le, a fővárosi küldöttségen kívül a vidéki küldöttségek tizezrei zárandokoltak Budapestre. Oly hatalmas tömeg jött össze az országháztéren, hogy azt a hatalmas tér korántsem volt képes befogadni, a környék utcái is zsúfolásig megteltek.

Szövetségünk 26 főből álló küldöttséggel képviseltette magát az ünnepségen, 13 egyenruhás bányász és 13 szövetségi dalossal, koszorut helyezett a küldöttség „Kossuth

Lajos örök emlékének” felirattal. Eredeti terv szerint 50 főből álló küldöttséget akart küldeni a szövetségünk, 40 főből álló dalárdával, de ezen tervünk meghiusult, mert már olyan sok küldöttség jelentkezett, hogy lehetetlen volt a dalárdákat is ének számba felvenni a programba. Az ünnepélyt egy 2000 főből álló budapesti dalárda nyitotta meg. Igazán lélekemelő volt, amikor a sok évtizedes Kossuth nótákra zendítettek, mintha csak ifjú gyermekkorra ébredt volna a sok ezer főből álló tömeg, mindenki a dalosokkal énekelt.

Az ünnepi beszédet Apponyi Albert gróf tartotta. Közel egy órás beszédben méltatta Kossuth emlékét.

Nem akarunk foglalkozni ezen ünnepély jelentőségével, mert az nem tartozik ránk, csak csupán annyit, hogy egy világháború kellett ahhoz, hogy ezen ünnepély megtörténhessen és hogy március 15-ike hivatalos ünnep legyen.

A Singer-varrófény bármely varrógépre utólag felszerelhető — praktikus és kiméli a szemet. Kérje annak gyakorlati bemutatását. — Singer-varrógép fióküzlet, Salgótarjánban, a róm. kath. templommal szemben.

Közeledik a tél, kabátot kell fordítani.

A „Bányamunkás” október 30-án megjelent számában egy „szánom és bánom eddigi bűneimet, visszatérek a nagy családhhoz”, nyilatkozat jelent meg, amelyet a „Bányamunkás”, mint nagy eseményt tesz közzé. A nyilatkozattevő Kisák János István salgótarjáni bányász példaképen állítja oda magát, hogy tőle tanuljon mindenki, mert ő már sokat próbált, olyanokat is, amelyeket nem minden becsületes ember próbált meg.

Mi, a magunk részéről nem kívántunk foglalkozni e kis eseménnyel, de a „Bányamunkás”-ba napvilágot látott nyilatkozat nem teljes s hogy Kisák János Istvánt minden oldalról megismerjék olvasóink és hogy minél többen kövessék, az ő példás magaviseletével tartottuk szükségesnek a nyilatkozatot kibővíteni.

Kétségtelen, hogy Kisák azok közé a bányamunkások közé tartozik, akik sokat áldoztak, ha az megfelelő üzlettel járt — a munkásság összességéért. Amikor már az üzleti konjunktúra hanyatlóban volt, rögtön csökkent a szereplési vágy. Így történt az 1920-ban is, amikor Kisák Istvánt, a szervezet érdekében kifejtett tevékenységeért letartóztatták s ez alatt az idő alatt a vállalatnál szerzett adósságának elengedését kérte az igazgatóságtól, amelyet a vállalat igazgatósága Kisáknak el is engedett.

1922-ben, amikor a salgótarjáni bányamunkások a nyolc órai munkaidőért küzdöttek, Kisák, mint a helyicsoport elnöke sztrajktörő lett. Ugy lehet, Kisák ezzel szolgálta meg a vállalat által elengedett adósságait.

Tagsági díjat persze sohasem fizetett, hanem mikor már 10—15 hónappal hátralékba volt, akkor mindig jelentkezett bélyegsegélyért. Ugy emlékszünk, hogy legutóbb 1926. nyarán, mielőtt az ébredőkhöz átlépett, ugyancsak tetemes összegű bélyegsegélyt élvezett.

Ezek a körülmények azután annyira megutáltatták Kisákkal a szocialista szervezetet, hogy 1926. ősz táján fölcsapott ébredő-

nek és mint ilyen bejárta a Salgótarján környékén levő összes bányákat, még Pilis-vörösvárra is elment, egy pótválasztás alkalmával.

Ugy értesültünk, hogy Kisák ez alatt a működése alatt nem egyszer hangoztatta, hogy lehullott a nemzetközi bitangok csillaga és helyébe ott tündökölt az ébredők örökké világító csillaga. A legutolsó országgyűlési képviselő választások alkalmával Kisák felcsapott ébredő főkéntesnek és így heteken keresztül járta a salgótarjáni választókerületet, mint egységspárti agitátor, persze jó anyagi haszon ellenében.

Emlékezünk rá, hogy egy banket alkalmával ugyancsak alaposan helybehagyta a szocialista eszmét, a jelenlevők élénk helyeslése mellett. Nem szólva arról a nyilatkozatról, amelyet a „Munkába” tett közzé, az ébredőkhöz való belépése alkalmával.

Ezeknek előre bocsajtása után kissé nagyobb egyéniségnek örvendhet Kisák, de különösen nagy öröme telhetik a „Bányamunkás szövetségnek” az új harcokban.

Magunk részéről csak azt ajánljuk, hogy még ha ilyen jó harcos akad egy néhány Kisák és társai köréből, akik majd rövidesen jelentkezni fognak, újra tapsolhatnak nekik, mert hiszen komoly és kitartó munkára Salgótarjánba ugysem számíthatnak.

A munkástársaknak pedig azt ajánljuk, hogy akiket a nyilatkozó Kisák meginvitált, jelentkezzenek és kövessék az ő példáját, mert közeledik a tél, lehet kabátot fordítani.

Megnyílt a mecsekszabolcsi „Bányamunkás-otthon”

Szövetségünk pécsvidéki-bányakerületi titkárságának székhelyén Mecsekszabolcsan otthont nyitottunk, amelyben a bányamunkásság otthonra talált s jobban alkalma nyílik ápolni a munkásság összetartozandóságának nagy eszméjét. Az otthont ünnepélyes keretek között f. hó 6-án nyitotta meg a pécsvidéki kerületi helyi csoportok összevetősége.

Délelőtt összehozott ülést tartottak, ezen ülés napirendje előtt Szabó István, Meződi György és Kraft Jenő ismertették az otthont megteremtésének a körülményeit s ugyancsak rámutattak az otthon nagy fontosságára, felhívták az összehozottságot, hogy a tagok között terjesszék az eszmét és igyekezzenek a munkásságot az otthonba bevezetni, ahol mindennemű felvilágosítást, ugy szintén nemes szórakozásban részesül.

Az otthon céljának az ismertetése után megtartották az összehozottsági ülést, amelyen a kerület helyi csoportjainak, ugy szintén a munkásság ügyeinek a tárgyalása volt napirenden. A tárgyalás folyamán kialakult álláspontot az összehozottság tagjai viszik ki a kerületbe a munkásság közé, viszont ami elintézésre vár, azokat a kérdéseket az egyes vezetőségek a kerületi titkársággal egyetemben illetékes helyre juttatják.

A napirend letárgyalása után az összehozottság tagjai valamint az időközben összegyűlt tagok a késő esti órákig szórakoztak és folytattak eszmecserét az új helyiségben. Örömmel állapították meg, hogy különösen a közelgő tél beálltával milyen kellemes otthonra találtak.

A mecsekszabolcsi otthonnak a megnyitásával az ország bányamunkássága ismét gyarapodott a munkásság egy templomával, amelyben a bányamunkásság mozgalmának a helyes irányba való terelésére és az oktatásra bő alkalom nyílik.

Mecsekszabolcs. Az otthon naponta délelőtt 8—12-ig és délután 2—10 óráig van nyitva. Szabolcs és Pécsbányatelep részére az otthonban könyvtár létesült. Könyvtári órák: csütörtönön délelőtt 10—11-ig, d. u. 5—6-ig és vasárnap délelőtt 10—11-ig.

A JELENKOR LEGJOBB TITKOSZÓ ANYAGA

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSZEK LAJOS BUDAPEST ANDRÁSSY UT 33. CÍM. NYERCEG VÁRSZ.

Elárúsító helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

Vigyázat!

Tudomásunkra jutott, hogy a különféle bányatelepeken lélek nélküli kufárok járnak és a munkásság között sztrajkra izgatnak. Figyelmeztetjük a munkásságot, ne üljön fel az ilyen édeskés fecsegőknek, mert ezek, ha tervük sikerülne és a munkásság tényleg behagyná ugrasztani magát és sztrajkba lépne, abban a pillanatban azok a bátor legények gyáván megfutamodnak, a munkásságot cserben hagyják és távolról nézik a munkásság nyomorúságát s már előre örülnének annak, hogy a sztrajk révén újabb talajra találtak, ahol jelenleg kérészt életüket ismét egy-egy nappal megtoldják.

Lapunkban cikksorozatokban mutattuk ki a munkásság kívánságainak a jogosságát, folytatjuk a harcot mindaddig, amíg ezen kívánságokat győzelemre nem juttatjuk, ennek a harcnak azonban nem szabad fölösleges áldozatokat követelni a munkásságtól, hanem az eredményeknek tisztán kell a munkásság gazdasági helyzetének megjavításával szolgálni.

Elmultak azok az idők, amikor felelőtlen emberek a munkásság tömegeit ugratták okatlan harcokba csak azért, hogy azután a megriadt és lerongyolódott, megtépázott munkásság között maguknak tekintélyt és főleg a tagok által tőkét gyűjtsenek.

A mai viszonyok teljesen eltérők a régebbi viszonyoktól, ennél fogva a harci eszközöknek is teljesen eltérőknek kell lenni a régi harci eszközöktől. Ezt tudják azok is, akik a telepeken bujkálva járnak és hintik a munkásság között az egyenetlenséget, de tudják azok is, akik őket kiküldötték, hogy a mai viszonyok között a régi harci eszközökkel eredményt elérni nem lehet.

Azonban azt is tudják, hogy ha nyíltan állnak ki és hirdetik ma a sztrajk fegyverének az alkalmazását, akkor a munkásság elűzi őket a közeléből és hátat fordít nekik, azonkívül feltik a becses bőrüket a hatóságoktól is. Ezért tehát gyáván, alattomban, vakond módjára járják be a telepeket és a bányákat környező községeket. Különösen oly helyeket látogatnak meg szívesen, ahol a hatóságok figyelme nem eléggé terjed ki, azonkívül a munkásság tömege több községből, több telepről tevődik össze.

Teszik ezt azért, mert így könnyebben nyílik alkalom az egyes emberek között elszórni a konkolyt, azonkívül így nem kell vállalnia a felelőséget sem, mert úgy számítanak, nem lehet rá bizonyítani. Ezt célozzák azok a bizonyos kis összejövetelek, amelyeket egyes bányatelepeken, vagy azokat környező kis kisbányákban a néhai „Magyarországi Bányász és Kohómunkások Országos Szövetsége” megbízásából Fodor, Bertrand, Ocskovszki és társai tartanak leginkább magánlakásokban, mert nincs bátorságuk nyíltan, férfiasan odaállni, mert ezért vállalni kell a felelőséget.

Figyelmeztetjük a munkásságot, hogy amennyiben fentnevezetteket, vagy ezek megbízottai a munkásság között ily irányú hangulatkeltés céljából az egyenetlenséget szítják, fogadják az őket megillető módon, mint olyanokat, akik a munkásságot akkor, ami-

kor belevitték áldatlan harcok által szült nyomorúságba, gyáván ott hagyták, vergődjön a munkás a nyomorúságában. Tehát ne üljetek fel, hanem üzzétek el a telepekről, vagy adjátok át a hatóságoknak.

Elégtétel adás.

Folyó évi július hó 3-ára sippal, dobbal hirdették az úgynevezett Peyer-féle munkás-otthon felavatását Salgótarjánban s erre meghívták Salgótarján és környéke munkásságát. Ezen meghívás alapján a munkásságnak egy része meg is jelent az úgynevezett otthon avatáson és amikor a nagy ünnepség, amelyet már előre kürtöltek megkezdődött, a munkásság számonkérte a szónoktól, hogy hol voltak akkor, amikor a munkásság nyomorgott? Ezen számonkérésből kifolyólag szóváltások keletkeztek, amelyek végül is különféle tumultusokban és rendőri kivezetésekben végződött. Ennek természetesen a reá következő napokban folytatása volt a bányáuzeméknél s a munkásság vitatkozott. Egy ilyen vitatkozás alkalmával Ozvald Mátyás somlyói bányamunkás Fajd Pál szövetségi elnökünkre azt a megjegyzést tette, hogy „azok a munkások, akik az úgynevezett otthon avatásánál számon kérték Peyer és társaitól a munkásság érdekképviselőit, azok a munkások 30 pengős napidijakat kaptak.”

Fajd Pál a bíróságnál keresett elégtételt, ahol október 28-án megtartott tárgyaláson Ozvald Mátyás tanuk jelenlétében jegyzőkönyvileg kért bocsánatot és a felmerült 12 pengő költség megfizetését vállalta.

A ferdítés atyamestere.

Vannak emberek, akiknek fáj az igazmondás, ugyancsak vannak, akiknek a szájukon egyáltalán ki sem fér az igazság. Ez elvégre egyes embereknél, ha ezek magánemberek, nem is olyan veszélyes, mert legfeljebb nem veszi senkisé komolyan, annál furcsább ez, ha ezt egy újság teszi, aki hivatalosan olvasóit friss és igazhírekkel ellátni, az felül az olyan tudósítónak, akik képtelenek az igazmondásra. Ez által azután maga az újság is a végeredményben a ferdítés atyamesterévé válik.

A „Népszava” pécsi jelentés alapján november 11-iki számában úgy állítja be a mecsekszabolcsi helyi csoportunk magánhelyiségének a megnyitását, mint ha mi azt úgy hirdettük volna, mint Peyer és társai tették annakidején Salgótarjánban, fogadott dalárdával, egész csomó ünnepi szónokkal és estére beigért reggelig tartó tánczenével, ami elől a délután folyamán azután elsur-

rantak. Ez a dolgoknak a legrosszabb akaratú elferdítése, mert mi igen is hirdettük azt, hogy ünnepélyes összehívásos ülés keretében fogjuk megnyitni az otthont, ez meg is történt, mint az lapunk más helyén olvasható. Azonban „Népszavák” Bertrand és társaival egyetemben fáj az, hogy egyáltalán a világon vagyunk, mert szerintük ezen a világon csak nekik van helyük, másnak senkinek, de különösen nekünk nincs helyünk a világon szerintük, akik a körműkre nézünk és reá koppintunk mindannyiszor, valahányszor a munkásságot félrevezetik.

Kifogást emelnek az ellen, hogy helyicsoportunk az otthon részére szükséges butorokat a bányavállalat asztalos műhelyében készítette. Továbbá kifogásolja, hogy a háztulajdonos szabómester. Vannak emberek, akik 5 percen túl nem emlékeznek. Ugy látszik, hogy Népszavák, vagy az ő tudósítójuk ugyanabban a hibában szenvednek, nem emlékeznek arra, hogy ugyanaz a tudósító és annak magas patrónusa, Peyer Károly ugyancsak bányavállalatoknál jártak el és kunyoráltak helyiséget úgy Felsőgallán, mint Salgótarjánban és az ország összes bányatelepein mindenütt a bányavállalatok helyiségeiben voltak a helyiségek sőt mi, akik 5 percen túl is emlékezünk ma is úgy tudjuk, hogy pl. Tatabányán a Peyerék helyicsoportja az egyik bányafőtanácsos házában székel, sőt a helyicsoport butorzata ugyanannak a bányatanácsosnak a szobáját díszítette, amely most az ottani helyicsoportban diszeleg.

Vagy talán ez nekik nem bűn, ők meglátják a más szemében a szálkát, a magukéban azonban nem látják a gerendát sem. Továbbá az fáj nekik, hogy az egyik helyicsoportunk vezetősége azon fáradozik, hogy a munkásság részére a ruhabeszterítést is megkönnyítse. — Szóval minden fáj, ami a munkásság részére bizonyos könnyítést hoz, mert ők ellene vannak mindazoknak. Nekik tetsző állapot az, ha a munkásság le van rongyolódva s nem tud semmihez hozzájutni, mert így könnyebb kiváltani az elégedetlenséget és az elégedetlenség következtében teremtett zavarosban ők könnyebben tudnak halászni.

Ha férfiak, vallják be becsülettel, hogy fel akarják forgatni a bányamunkásság között lévő békés együttműködést, azért mert ők kimaradtak, mint valami a hóból. Ez a legcsunyább játék a munkásság jóhiszeműségével, még szerencse, hogy a munkásság már tisztában van az ő ferdítéseikkel s nem tartja egyébnek az ő kirőffenéseiket, mint a vízbefuló ember szalmaszálba való kapkodását.

Elmult az az idő, amikor a munkásság felült az ő hitegetéseiknek, sajnos a munkásság nagyon drága iskolapénzt fizetett ennek a felismeréséért, éppen ezért most már annál nagyobbra értékeli ezt a megismerést és tele torokkal kiáltja oda nekik: „Távozz tőlem sátán!”

Figyelmeztetés.

Az utóbbi időben állandóan keresik föl szövetségünket panaszokkal a szaktársak, hogy a hitelezők nagyobb összegeket követelnek tőlük mint amit tényleg vásároltak. Többek között megtörtént az is, hogy az egyik szaktárs felesége ment fizetni az adósságát a kereskedő feleségének, aki nem írta be a fizetett összeget, úgy hogy a kereskedő ismételt követelte a már egyszer megfizetett összeget. Nevezett persze tiltakozott a követelés ellen, a kereskedő perelte az illetőt, a bíróság meg is ítélte perköltségekkel együtt, így tehát kétszer kellett megfizetni a tartozást. De számtalan ilyen és ehhez hasonló panasszal keresik föl szövetségünk irodáját, amely ellen roppant nehéz védekezni, mert a vásárlóknak nincs semmi bizonyíték a kezükbe arra nézve, hogy mennyit hiteltek és hogy mennyit törlesztettek. Ezzel szemben a kereskedőnek rendelkezésére áll a hiteles üzleti könyve és amit oda bejegyez azt meg kell fizetni, mert a legtöbbször valóságnak fogadja el a bíróság.

A munkástársak jólfelfogott érdekében felhívjuk a figyelmüket, hogy ahol hiteleznek, minden esetben vigyének magukkal egy kis könyvecskét és a vásárolt áru összegét abba is irassák be, minden törlesztett összegről kérjenek elismervényt, mert csak így lehet elkerülni a felesleges fizetéseket és így lehet védekezni a visszaélések ellen.

Már pedig az mindenkinek érdeke, hogy ne fizessen többet, mint amennyit tényleg vásárolt.

Az ipari békére való törekvés Angliában.

Közel egy éve annak, hogy kitört Angliában az a hatalmas angol bányász sztrájk, amely olyan nagy természetű volt, hogy az egész világ gazdasági életében érezte hatását. Annakidején az angol bányász sztrájk befejezését lapunkban részletesen közzétettük, de beszámoltunk arról is, hogy az angol bányász sztrájk új szakszervezeti törvényt vont maga után, amely törvény az angol munkásmozgalmat egész más irányba terelte. A szakszervezeti törvény utóhatása most már még inkább kibontakozik, amely hatás kiterjed az egész angol iparra és kereskedelemre. Az angol iparban mindinkább tért foglal az a gondolat, hogy ipari békét kell teremteni. Az ipari békének az a legfontosabb célja, hogy a munkáltatók és munkások együttesen alkossák meg azt a szükséges békét, amely béke nélkül a termelés és szociális fejlődés biztosítása lehetetlen. Részletek még nem igen jutottak el hozzánk, de az eddigi hírekből már megállapítható, hogy az angliai ipari békére való törekvés nem marad hatás nélkül az egyéb európai államokban sem. Egyébként az ipari békére való törekvéstől az alábbi Londonból származó hírt közöljük.

(London okt. 18.) — A londoni Mansion Houseban nemrégiben konferenciára ültek össze a munkásság és a nagyipar megbízottai, hogy az ipari béke megteremtéséről tárgyaljanak. — A konferencia határozatai máris éreztetik hatásukat a bánya, villamosági és szállítmányozási ipar munkáltatói elvben megállapodtak abban, hogy ligát alkotnak az ipari béke megteremtésére úgy, amint azt Sir Alfred Mond javasolta. A londoni Midland vasúttársaság igazgatósága jóváhagyta az alkalmazottakkal való együttműködés tervezetét és Sir Alfred Mond most már a másik három nagy vasúttársasággal is tárgyalásokat kezdett ebben az irányban, hangsúlyozva, hogy a cél eléréséhez okvetlenül szükséges a munkásszervezetek fejlesztése. A munkásság körében Sir Alfred Mond tervei kedvező fogadtatásra találtak s az Edinburgi kongresszus is bejelentette csatlakozását. Az angol gyarmatügyi miniszter szintén elismerte azt az alapelvet, hogy a kormánynak kellő intézkedésekkel támogatni kell azt a mozgalmat, amely végeredményben a termelési költségek csökkentésére és a munkásság életstandardjának fokozására vezet. — A jövő hétre több konferenciát helyeztek kilátásba, amelyek szintén az ipari béke eszméjét fogják propagálni.

A fenti távirat szerint tehát az angol munkásmozgalom ugyanazon az úton halad,

mint amelyet szövetségünk tűzött ki céljának, bár Magyarországon egy ilyen helyes úton haladó törekvés sokkal nehezebben talál megértésre, mint a művelt és alaposan kifejlődött ipari Angliában. Mindamelllett a fenti tudósítás erős biztatás számunkra és megnyugtató arra nézve, hogy az elindított mozgalmunk helyes irányban folyik, mert ahhoz igazán nem férhet kétség, hogy Angliában ne a munkásságot, illetve a békés termelést igyekezzenek elősegíteni. Ha tehát az angol ipari vállalatoknak s ezzel egyetemlegesen az ipari munkásságnak a fent vázolt törekvése helyes úton halad, akkor az bizonyára nem lesz káros a magyar ipar, illetve a magyar munkásságra sem.

Magyarországon a békére való törekvési mozgalmat sokkal nehezebb előre vinni, mint Angliában, mert a megértés úgy a munkaadók, mint a különböző munkás szervezetek között hiányzik. A munkaadók a munkásság szociális fejlődésével nagyon keveset törődnek, míg egyes munkásszervezetek pedig féltékenységből és politikai célok elmaradásából igyekeznek ellentállni az olyan törekvéseknek, amely törekvések a munkásságot gyorsabb eredményhez juttatnák. Mindennek dacára meg vagyunk győződve, hogy küzdelmeink eredménye nem marad el, mert hiszen az eddigi jelek szerint is mindig több és több megértő munkástársat találunk mozgalmunkban.

Helyicsoportok hirei.

Mecsekszabolcs. További intézkedésig beiratkozások és befizetések a vezetőség összes tagjainál, vagy a kerületi titkárságnál eszközölhetők.

Pécsbányatelep. Beiratások és befizetések eszközölhetők Pécsbányatelepen Wölffel Gyula és Steinhauer János, Kassziántelegen Haán György és Hauer István, Lámpás és Szent-Gottes telepeken Unvögel József szaktársnál.

Felsőgalla. A helyicsoport vezetősége értesíti a felsőgallai és tatabányai szaktársakat, hogy a helyicsoport hivatalos helyisége Felsőgallán a Schalkham-féle (Hazám) vendéglőben van. Beiratások és befizetések minden vasárnap d. e. 9—12-ig, d. u. 2—6 óráig.

A tatabányai kerületi titkárság hivatalos helyisége Felsőgallán Szent János-ucca 5. szám alatt van. Hivatalos órák naponta d. e. 9—12-ig és délután 2—7 óráig. Minden panasszal és felvilágosítással ide forduljanak a szaktársak.

SINGER

varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjánban,
Fő-utca 75. szám alatt
a r. kath. templommal szemben.

